SOTSIAALMINISTEERIUM

Riigikogu
riigikogu@riigikogu.ee

Teie 26.10.2026 nr 2-3/15-619, 7-1.2/26-02144-2

Meie 06.11.2026 nr 6-1/2526-2

Vastus Riigikogu liikme kirjalikule küsimusele (KK 619)

Lugupeetud Riigikogu juhatus

Vastan Riigikogu liikme Züleyxa Izmailova kirjalikule küsimusele lastega töötamise piirangu järgimise ning riikliku järelevalve tõhususe kohta.

1. **Kui palju on Eestis praegu Tervishoiutöötajate registris registreeritud arste ja teisi tervishoiutöötajaid, kelle suhtes kehtib karistusregistri andmetel lastekaitseseaduse § 20 kohane lastega töötamise piirang?**

Sotsiaalministeeriumil ja Terviseametil ei ole registripõhist koondandmestikku, mille alusel oleks võimalik nimetatud arv automaatselt välja tuua. Tervishoiutöötajate register ja karistusregister on eri eesmärkidel peetavad andmekogud ning neid ei ole praegu selliselt liidestatud, et tervishoiutöötajate registrist oleks nähtav inimese suhtes kehtiv lastekaitseseaduse § 20 kohane piirang.
Lastega töötamise piirang ei tulene seejuures inimese kutsest või tervishoiutöötajaks registreerimisest, vaid sellest, kas tema konkreetsed tööülesanded eeldavad lastega vahetut kokkupuudet. Seetõttu ei tähenda ka tervishoiutöötajate registris olemine iseenesest seda, et inimene töötab lastega.
Kehtiva korra järgi peab lapsega töötamist võimaldav isik kontrollima enne inimese tööle lubamist ja edaspidi regulaarselt, kas inimese suhtes kehtib lastega töötamise piirang. Sama põhimõtet oleme käsitlenud ka varasemas vastuses.

2. **Miks jätsite oma vastuses minu kirjalikule küsimusele esitamata konkreetse arvu arstide ja tervishoiutöötajate kohta, kelle osas on kohaldatud lastekaitseseaduse § 20 piirangut? Kas Sotsiaalministeeriumil ning Terviseametil puudub tegelik terviklik ülevaade selliste isikute olemasolust tervishoiusüsteemis või väldite täpse arvu esitamisega avalikkuse reageeringut?**

Konkreetse arvu esitamata jätmise põhjuseks ei olnud soov teavet varjata, vaid asjaolu, et tervishoiutöötajate register ja karistusregister ei ole praegu liidestatud viisil, mis võimaldaks küsitud arvu automaatselt välja tuua. Lastega töötamise piirangu kontrollimiseks tehakse päring konkreetse inimese kohta karistusregistrisse. Ühtlasi tuleb igal üksikul juhul hinnata sisuliselt ja töö iseloomu arvestades, kas antud tervishoiutöötajale kohaldub lastekaitse seaduses lapsega töötava isiku mõiste. Seaduse kohaselt on lapsega töötav isik töös või kutsetegevuses lapsega vahetult kokku puutuv isik, samuti vabatahtlikus tegevuses, asendusteenistuses teenides, tööturuteenustel osaledes või praktikandina lapsega vahetult kokku puutuv isik. Töö sisuga on kursis vahetu tööandja.

3. **Millised on Sotsiaalkindlustusameti ja Terviseameti poolt algatatud järelevalvemenetluse senised ametlikud tulemused ja järeldused Rakvere Haigla suhtes? Kuidas tagatakse vastutusele võtmine nii piirangut rikkunud arsti kui ka haigla juhtkonna suhtes, kes võimaldas lastega töötamist ilma nõuetekohase taustakontrollita? Kas Rakvere Haigla oli täitnud seadusest tulenevat kohustust kontrollida kõigi oma töötajate tausta kord 12 kuu jooksul?**

Sotsiaalkindlustusameti järelevalvemenetlus algatati pärast seda, kui amet sai 21. septembril 2026 teabe võimaliku rikkumise kohta. 24. septembril saadeti Rakvere Haiglale järelevalvemenetluse algatamise teade. Haigla on ametile esitanud esmased selgitused.
Kuni menetlus ei ole lõpetatud, ei ole põhjendatud ette rutata järeldustega selle kohta, kas ja millises ulatuses jättis haigla täitmata seadusest tuleneva kontrollikohustuse või millised õiguslikud tagajärjed konkreetsetele isikutele järgnevad. Järelevalves tuleb muu hulgas välja selgitada, kas haigla oli töötaja vastavust kontrollinud enne lastega töötamise võimaldamist ning vähemalt kord 12 kuu jooksul, nagu seadus ette näeb.
Kui kontrollikohustust on rikutud, on seaduses olemas järelevalve- ja vastutusmehhanismid. Sotsiaalkindlustusamet saab teha ettekirjutuse ning ettekirjutuse täitmata jätmisel rakendada sunniraha. Lastega töötamise ebaseadusliku võimaldamise eest näeb ka karistusseadustiku § 179[1] ette vastutuse. Selle kohaldamine sõltub konkreetse juhtumi asjaoludest.

4. **Miks ei ole Terviseamet ega Sotsiaalkindlustusamet teostanud Tervishoiutöötajate registri ja karistusregistri automaatset ristkasutust, et tuvastada eranditult kõik tervishoiutöötajad, kellel on lastega töötamise keeld või piirang? Millal kavatseb Sotsiaalministeerium sellise kontrolli läbi viia?**

Tervishoiutöötajate registri ja karistusregistri täielik ristkontroll ei annaks iseenesest vastust küsimusele, millised tervishoiutöötajad rikuvad lastega töötamise piirangut. Tervishoiutöötajate registris olemine ei tähenda automaatselt lastega töötamist ning lastekaitseseaduse § 20 piirangut tuleb hinnata inimese tegelike tööülesannete järgi.
Kehtiv süsteem lähtub seetõttu sellest, et lapsega töötamist võimaldav isik peab kindlaks tegema, millised töökohad ja ülesanded hõlmavad lastega vahetut kokkupuudet, ning kontrollima nendele töödele lubatavate inimeste tausta. Kontroll peab toimuma juba enne inimese lastega tööle lubamist ning hiljem regulaarselt.

5. **Tõdesite oma vastuses minu kirjalikule küsimusele, et praegu puudub üldine automaatne teavitussüsteem ning tööandja peab päringu tegema ise kord aastas. Millises staadiumis on Justiits- ja Digiministeeriumiga kooskõlastatav eelnõu karistusregistri kontrolli automatiseerimiseks, millal see jõustub ning milliseid ajutisi lisameetmeid rakendab Sotsiaalministeerium senikaua, kuni automaatne teavitus käivitub?**

Justiits- ja Digiministeerium on koostanud lastekaitseseaduse ja karistusregistri seaduse muutmise eelnõu, mille eesmärk on muuta lastega töötavate inimeste järelkontroll senisest automaatsemaks. Sotsiaalministeerium toetab eelnõu eesmärki ja kooskõlastas eelnõu märkustega. Kavandatud lahenduse tehniline ja õiguslik mudel, asutuste vastutuse jaotus ning rakendamiseks vajalikud ressursid vajavad täpsustamist.
Oluline on mõista, et automaatne järelkontroll ei asenda esmast kontrolli enne inimese lastega tööle lubamist. Automaatkontroll saab aidata tuvastada näiteks olukorra, kus juba lastega töötava inimese suhtes tekib töötamise ajal piirang. See ei lahenda aga olukorda, kus tööandja ei tuvasta inimese tööle võtmisel, et tema ülesanded hõlmavad lastega töötamist, ega tee seetõttu nõutavat kontrolli.
Seetõttu ei saa laste turvalisuse tagamist rajada üksnes automaatsele registrikontrollile. Oluline on ka korrektne esmane kontroll enne lastega tööle lubamist.

Kuna lastega töötamise piirang ja selle kontrollimise kohustus on kehtivas õiguses sätestatud, jätkub praegu tööandjate ja teiste lastega töötamist võimaldavate isikute teavitamine ja juhendamine, et toetada nende nõuete nõuetekohast rakendamist.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Karmen Joller
sotsiaalminister

Helen Meumers
Helen.Meumers@sm.ee

Heli Paluste
Heli.Paluste@sm.ee

Gerli Baida
Gerli.Baida@sm.ee